

Nimestad: Jeg beklager meget, at Udvalget ikke har faaet Leilighed til, ja, jeg kan gjerne sige ikke søgt Leilighed til at konferere med den ærede Finantsminister, inden dette Forslag blev stillet. Jeg maa tilstaa, jeg tror, at dette har sin Grund deri, at det ikke er faldet os ind, at et Forslag af denne Natur kunde møde saa stærk Modstand hos den ærede Finantsminister. Det er nemlig forekommet Udvalget, at en Regel som den her foreslaaede i og for sig var høist naturlig. Ligeom vi have stillet et Forslag til den egentlige Skiftelovs § 93, som gaar ud paa, at den nye Lov skulde faae Anvendelse ikke alene paa de Boer, der blive tagne under Behandling efter den 1ste April 1875, men ogsaa paa de Boer, der paa den Tid allerede vare under Behandling, for saa vidt ikke Forholdets Natur talte derimod, saaledes ligger det nær at gjøre en lignende Betragtning gjældende med Hensyn til den her foreliggende Lov. Det vil nemlig erindres, at det, vi have foreslaaet til den anden Lov, og som jeg maaske i Korthed tør berøre, da den ærede Finantsminister udtalte sig derom, ikke saaledes som den ærede Finantsminister syntes at forudsætte, er en ganske særegen og vilkaarlig Regel, men tværtimod er en Regel, som, selv om det ærede Thing forkaster vort Forslag til § 93 i den anden Lov, vil blive antagen af dem, der bedømme Forholdet rigtigt, og vistnok i alt Fald vil det, naar Spørgsmaalet bliver bragt frem for Overdomstolene. Det er nemlig en i Theorien fastslaaet Sætning, at processuelle Love strax komme til Anvendelse ogsaa paa de Sager og Retshandlinger, der allerede ere under Forhandling, for saa vidt ikke Sagernes Stilling eller disses Reglers Natur medfører en Forandring deri. Ligeom altsaa Reglen i § 93 ikke er Andet, end hvad der vilde blive antaget, hvis det ærede Thing forkastede vort Forslag, saaledes have vi antaget, at det var naturligt her i Loven at give en tilsvarende Regel til den anden. Vi have antaget, at det, som den ærede Finantsminister allerede har paavist, vilde tage sig besynderligt ud, om to Boer, der blive sluttede paa samme Dag, skulde komme til at svare høist ulige Afgifter, fordi det ene var taget under Behandling før og det andet efter den 1ste April 1875, og dette opveies vistnok ingenlunde ved den Betragtning, som den ærede Finantsminister fremhævede, at en lignende Urimelighed vilde fremkomme ved de Boer, der blive sluttede før den 1ste April, og dem, der blive sluttede efter den Tid; thi det er aabenbart at et Sted maa man jo begynde. Man undgaar naturligvis ikke ved Regel en Ulighed; i alt Fald lige overfor de Boer, der allerede ere sluttede, bliver ganske vist Uligheden altid tilstede, men denne fremtræder langt grellere ved de Boer, der sluttes samtidig. Naar den ærede Finantsminister fremhævede, at man vil gjøre Forsøg paa at drage Boernes Behandling ud for at opnaa Moderation i Gebyrerne, saa er det vistnok utvivlsomt, at man vil gjøre det; men jeg vil tillade mig at gjøre

opmærksom paa, at der paa mange Steder er en stærk Kontrabalace i saa Henseende, nemlig paa alle de Steder, hvor Skifteforvalterne selv oppebære Sportlerne. Sagen er nemlig den, at den høitærede Skifteforvalter aabenbart selv høilig vil ønske at slutte Boerne før 1ste April 1875, da det jo er en ikke urimelig Antagelse, at han nok selv ønsker at faae Gebyrerne, som han jo kan faae, naar han slutter Boerne før 1ste April 1875. Derved vil der for alle disse Steder fremkomme en Balance, og det turde være muligt, at denne Bestemmelse paa mange Steder ikke vil paaføre Statskassen noget Tab, men maaske netop vil bidrage til, at Noget kommer ind i Statskassen, som ellers ikke vilde komme, idet Arvingerne drage Boets Behandling ud over den 1ste April 1875, hvorved der kommer Gebyrer i Statskassen, som ellers vilde være tilfaldne Skifteforvalteren. Jeg indrømmer imidlertid, at det ganske vist er rimeligt, ja endog fuldkommen sikkert, at der vil blive paaført Statskassen et Tab ved denne Bestemmelse. Hvor stort det vil blive, er det aldeles umuligt at beregne, men naar jeg ser hen til de Indrømmelser, der gjøres ved denne Lov, hvorved jo Skiftegebyrerne i det Væsentlige ligefrem opgives, idet det jo kun er en lille Del deraf, som bliver tilbage — efter Beregningen tror jeg, at der bliver 95,000 Rd. tilbage af 287,000 Rd., det er altsaa omtrent kun $\frac{1}{3}$ — har jeg ikke kunnet tro, at netop det Tab, der vilde fremkomme ved dette Forslag, vilde kaste et saa overordentlig stort Lod i Begtkaalen. Imidlertid kan jeg ikke negte, at det vilde være mig meget u kjær, om dette Forslag skulde blive vedtaget mod den ærede Finantsministers Ønske, da den høitærede Minister jo, som Enhver maa indrømme, har viist en saa ganske overordentlig stor Smøbekommen mod Udvalgets Ønske baade isjor og ogsaa ved den foreliggende Behandling. Derfor der var nogen Udsigt til, at man kunde finde en Mellemvei, saa at der paa dette Punkt kunde tilveiebringes en Overenskomst mellem den høitærede Minister og Udvalget, vilde jeg foreslaa denne 3die Behandling standset og Sagen viist tilbage til Udvalget til fornøyet Forhandling med den ærede Minister; men da jeg ikke tror, vi kunne finde en saadan Mellemvei, er jeg mest tilbøjelig til at lade være at stemme for Forslaget under Nr. 3, under Forudsætning af, at Udvalgets øvrige Medlemmer eller i alt Fald en Del af dem maatte være af samme Mening. Dette skal jeg henstille til nærmere Overveielse og Udtalelse.

Ordføreren: De Grunde, som den ærede sidste Taler har anført til Støtte for Forslaget under Nr. 3, ere de, der have ledet Udvalget til at fremkomme med denne Endring. Jeg kan derfor ganske henholde mig til, hvad det ærede Medlem anførte, og skal blot ligesom han overfor den ærede Finantsminister betone, at Uligheden altid vil komme tilstede paa eet Punkt; den vil, selv om vi vedtage